# TURK ELI

## International Scientific Journal




Volume 1 | Special Issue Part 2 | 2026

Manas, Kyrgyz Republic

www.turkeli.science

# TURK ELI
# INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

The journal is officially registered as a mass media outlet by the Justice Department of Manas Region under the Ministry of Justice of the Kyrgyz Republic in accordance with Registration Certificate No. 10339 dated March 11, 2024. The journal is registered under the title “TURK ELI” International Scientific Journal and is authorized for publication in Kyrgyz, Turkish, Uzbek, Kazakh and English languages.

Honorary President
**Sarvar Ispahi**

Editor-in-Chief
**Jenishbek Duysheev**

Deputy Editor in-Chief
**Rahmonali Hasanov**

**Editorial Board:**

Ablat Khodjaev (Prof. Dr.)
Shakimashrip Ibraev (Prof. Dr.)
Shohistahon Uljaeva (Prof. Dr.)
Kubanychbek Kalchakeev (Prof. Dr.)
Abdimajid Madraimov (Prof. Dr.)
Shukhrat Sattorov (Prof. Dr.)
Ibrahim Kush (Dr.)
Faig Elekberli (Dr.)
Erdenebayar Nasanbat (Dr.)
Gulnara Anarbaeva (Dr.)
Nurgul Aldabek (Dr.)
Nurjamal Myrzabaeva (Dr.)
Takhirjan Kazakov (Dr.)
Elmira Hazratkulova (Dr.)
Azamat Kaliev (Dr.)
Abdulvakhidkhon Nuriddinov (Dr.)

**About this Special Issue**

*This Special Issue presents selected papers from the International Scientific Conference*
Ijtimoiy fanlar va jamiyat taraqqiyoti:
barqaror rivojlanishning strategik yo‘nalishlari

Technical Editor
**Laziz Baxtiyorov**

Publisher: turkeli.science
E-mail: editor@turkeli.science


TOSHKENT IQTISODIYOT VA TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI
TITU
TOSHKENT – 2022
TOSHKENT IQTISODIYOT VA TEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI
IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI
IJTIMOIY FANLAR VA JAMIYAT TARAQQIYOTI:
BARQAROR RIVOJLANISHNING
STRATEGIK YO‘NALISHLARI
GLOBAL MIQYOS
STRATEGIYA VA TARAQQIYOT
ILM-FAN VA INNOVATSIYA
JAMIYAT VA INSON KAPITALI
XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
ILM-FAN ORQALI BARQAROR KELAJAK SARI
2026-yil 15-may

# Contents


| | | |
|---|---|---|
| *F. T. Baitova* | Sociocultural Transformation of Kyrgyz Society: Historical Experience and Contemporary Trends | 6 |
| *Sh. H. Sattarov* | Service Sector Diversification in the Context of Uzbekistan's Digital Economic Transformation | 11 |
| *R. Hasanov* | Ahsikent: A Great Center of Civilization | 16 |
| *S. Dj. Saidova* | From Historical Heritage to Modernity: The Evolution of National Clothing | 21 |
| *B. R. Karimov* | The Contribution of the Timurid Renaissance to the Development of World Civilization | 24 |
| *Y. Akhmedov* | The Security Service in Amir Temur's State: The Foundation of Strategic Stability and Power | 27 |
| *A. S. Kaliev*<br>*N. B. Bazarbaev* | Civic Identity in the Context of Globalization | 31 |
| *F. Bozorova* | The Socioeconomic Essence of Enhancing Public Welfare through Strengthening Household Activity in Uzbekistan | 36 |
| *G. Y. Şirvanzadə* | The History of Pedagogy and the Educational Ideas of Azerbaijani Intellectuals | 39 |
| *Sh. Yuldoshev* | Economic Implications of Government Price Regulation: Benefits, Drawbacks, and Policy Recommendations | 41 |
| *M. E. Khujamov*<br>*S. M. Madumarov* | The Role of Amir Temur in the Education and Upbringing of Youth | 44 |
| *O. O. Rahmatov* | The Role of Social Conflicts in the Formation of Political Risks in Modern Society | 46 |
| *I. X. Saidova* | The Contribution of Women to Supporting Society in the Context of Global Conflict | 49 |
| *I. B. Kamilova* | Development of Communicative Competence in Fifth-Grade Students in Uzbek-Medium Education | 52 |
| *Sh. U. Amirova* | Cognitive and Linguocultural Aspects of Studying Mental Structures in Typologically Different Languages: A Case Study of Russian and Uzbek Proverbs | 54 |
| *R. R. Rafikova* | Methods of Integrated Lessons in Teaching Russian Grammar in Primary and Secondary Schools | 59 |
| *M. Akhmedova* | Methodology for Improving the Study of Ethnopedagogical Elements in the National Education System | 61 |
| *A. S. Kaliev* | Political Analysis of the Expansion Russian Empire on the Formation of the Civil Identity in Kyrgyz People | 66 |
| *K. Yuldoshev* | Sahibqiran Amir Temur in Karmana | 72 |
| *V. A. Bekmurodova* | Developing Oral Communication Skills among Uzbek School Students through the Comparative Study of Russian and Uzbek Speech Etiquette | 74 |
| *F. B. Ismailova* | The Role of Social Sciences in Societal Development: The Integration of Human Capital, Economic Reforms, and Digital Transformation | 78 |
| *A. Kenjaeva* | Effective Audio Formats for Developing Foreign Learners' Oral Communication Skills | 81 |
| *Ch. Eshboboeva* | Social Sciences and Societal Development: Strategic Directions for Sustainable Development | 83 |
| *S. Burxonova* | Methodological Approaches to the Study of Ethical Values in Pedagogy | 86 |
| *S. Aliyev* | The Role of Well-Being Psychology in Psychotherapy | 88 |

# From Historical Heritage to Modernity: The Evolution of National Clothing

**Saidova Sayyora Djuraevna** (Associate Professor)[1]
sayyora.saidova.68@gmail.com | ORCID: 0009-0007-7589-7595
[1.] Tashkent University of Economics and Technologies
Tashkent, Uzbekistan

***Abstract.***
This article examines the historical roots of national clothing, its close connection with societal development, and the processes of transformation in the modern era. The study explores the formation of traditional garments across different historical stages, the influence of socio-economic factors, and their significance as cultural heritage. Special attention is given to the integration of national clothing into contemporary fashion in the context of globalization, its reinterpretation through innovative technologies, and its role in shaping national identity among the younger generation. The article also outlines strategic directions for preserving and developing national clothing traditions.
**Keywords:** national clothing, historical heritage, culture, evolution, traditional costume, modern fashion, globalization, social development, cultural identity, innovation, design, youth education

# Tarixiy merosdan zamonaviylik sari: milliy liboslar evolyutsiyasi

**Saidova Sayyora Djurayevna** (dotsent)[1]
sayyora.saidova.68@gmail.com | ORCID: 0009-0007-7589-7595
[1.] Toshkent iqtisodiyot va texnologiyalari universiteti
Toshkent, O‘zbekiston

***Annotatsiya.***
Ushbu maqolada milliy liboslarning tarixiy ildizlari, ularning jamiyat taraqqiyoti bilan uzviy bog‘liqligi hamda zamonaviy davrda transformatsiya jarayonlari tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida turli tarixiy bosqichlarda milliy kiyimlarning shakllanishi, ijtimoiy-iqtisodiy omillar ta’siri va madaniy meros sifatidagi ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, globalizatsiya sharoitida milliy liboslarning zamonaviy moda bilan uyg‘unlashuvi, innovatsion texnologiyalar asosida qayta talqin qilinishi va yosh avlod ongida milliy identitetni shakllantirishdagi roli ochib beriladi. Maqolada milliy liboslarni asrab-avaylash va rivojlantirishning strategik yo‘nalishlari ham asoslab berilgan.
**Kalit so‘zlar:** milliy liboslar, tarixiy meros, madaniyat, evolyutsiya, an’anaviy kiyimlar, zamonaviy moda, globalizatsiya, ijtimoiy taraqqiyot, madaniy identitet, innovatsiya, dizayn, yoshlar tarbiyasi

**Kirish.** Milliy liboslar har bir xalqning tarixiy xotirasi, madaniy qadriyatlari va ijtimoiy hayot tarzini o‘zida mujassam etgan muhim madaniy fenomen hisoblanadi. Ular nafaqat estetik did mahsuli, balki muayyan davrning iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy jarayonlarini aks ettiruvchi o‘ziga xos “tirik manba” sifatida ham namoyon bo‘ladi. Shu jihatdan milliy kiyim-kechaklarning shakllanishi va evolyutsiyasini o‘rganish jamiyat taraqqiyotining muhim qonuniyatlarini anglashga xizmat qiladi[1].

Tarixiy manbalarga ko‘ra, milliy liboslarning ilk shakllari tabiiy iqlim sharoiti, xo‘jalik faoliyati va mahalliy urf-odatlar ta’sirida yuzaga kelgan. Vaqt o‘tishi bilan ular murakkablashib, jamiyatdagi ijtimoiy tabaqalanish, kasb-hunar turlari hamda estetik qarashlarning o‘zgarishi bilan boyib borgan[2]. Masalan, ipak, atlas va adras kabi matolarning paydo bo‘lishi nafaqat hunarmandchilik rivojini, balki savdo-iqtisodiy aloqalarning kengayganini ham ko‘rsatadi. Shu bilan birga, milliy liboslar bezaklarida aks etgan naqsh va ranglar xalqning dunyoqarashi, diniy e’tiqodi va ramziy tafakkuri bilan chambarchas bog‘liqdir[3].

Zamonaviy davrda esa globalizatsiya jarayonlari milliy liboslar rivojiga ikki tomonlama ta’sir ko‘rsatmoqda. Bir tomondan, jahon modasining tezkor rivoji an’anaviy kiyim shakllarining soddalashuvi yoki ayrim elementlarining yo‘qolishiga olib kelayotgan bo‘lsa, ikkinchi tomondan, milliy dizaynni yangicha talqin qilish, uni zamonaviy moda industriyasiga integratsiya qilish imkoniyatlarini kengaytirmoqda[4]. Natijada milliy liboslar o‘zining tarixiy ildizlarini saqlagan holda yangi shakl va mazmun kasb etmoqda.

Bugungi kunda milliy liboslarni o‘rganish nafaqat tarixiy yoki etnografik ahamiyatga ega, balki ijtimoiy fanlar, madaniyatshunoslik, dizayn va ta’lim tizimi uchun ham dolzarb ilmiy yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, yosh avlodda milliy identitetni shakllantirish, madaniy merosga hurmat tuyg‘usini kuchaytirishda milliy kiyimlarning o‘rni beqiyosdir[5]. Shu bois, milliy liboslar evolyutsiyasini tarixiy meros va zamonaviylik uyg‘unligida tahlil qilish bugungi kunda muhim vazifalaridan biri sifatida qaraladi.

Mazkur maqolada milliy liboslarning tarixiy rivojlanish bosqichlari, ularning ijtimoiy va madaniy omillar bilan bog‘liqligi hamda zamonaviy moda kontekstidagi transformatsiya jarayonlari kompleks tarzda tahlil qilingan.

**Ilmiy maqolaning maqsadi.** Mazkur ilmiy maqolaning asosiy maqsadi milliy liboslarning tarixiy shakllanish jarayonlari, ularning jamiyat taraqqiyoti bilan uzviy bog‘liqligi hamda zamonaviy davrda yuz berayotgan transformatsiya tendensiyalarini kompleks va tizimli ravishda tahlil qilishdan iboratdir. Ushbu maqsad doirasida milliy kiyim-kechaklarning nafaqat moddiy madaniyat namunasi, balki ijtimoiy, iqtisodiy va ma’naviy jarayonlarni aks ettiruvchi muhim ilmiy manba sifatidagi o‘rni ochib beriladi[1].

Shuningdek, maqolaning muhim vazifalaridan biri milliy

liboslarning tarixiy rivojlanish bosqichlarini aniqlash, ularning shakl, material va bezak elementlarida aks etgan ijtimoiy munosabatlar hamda madaniy qadriyatlarni ilmiy asosda yoritishdan iboratdir. Bu jarayonda an'anaviy hunarmandchilik, xususan, to'qimachilik va kashtachilik san'atining rivoji ham alohida e'tiborga olinadi, chunki ular milliy liboslar evolyutsiyasining ajralmas tarkibiy qismi hisoblanadi[2].

Bundan tashqari, maqolaning maqsadi globalizatsiya sharoitida milliy liboslarning zamonaviy moda bilan o'zaro ta'sirini o'rganish, ularning yangi shakl va dizaynlarda qayta talqin etilish jarayonlarini tahlil qilishdan iborat. Zamonaviy texnologiyalar, innovatsion yondashuvlar va dizayn tafakkurining rivojlanishi milliy liboslarni yangicha bosqichga olib chiqayotganini ilmiy asoslash muhim vazifa sifatida qaraladi[4].

Milliy liboslarning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni, ularning madaniy identitetini shakllantirishdagi ahamiyati beqiyosdir. Chunki milliy kiyimlar orqali avlodlar o'rtasida madaniy meros uzviyligi ta'minlanadi va jamiyatda milliy o'zlikni anglash jarayoni mustahkamlanadi[3].

Umuman olganda, mazkur maqolaning maqsadi milliy liboslar evolyutsiyasini tarixiy meros va zamonaviylik uyg'unligida tahlil qilish orqali ularni saqlash, rivojlantirish va global madaniy makonda munosib o'rin egallashiga xizmat qiluvchi ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iboratdir[5].

**Ilmiy maqolaning vazifalari.** Mazkur ilmiy maqolaning vazifalari belgilangan maqsadga erishishni ta'minlashga qaratilgan bo'lib, ular milliy liboslar evolyutsiyasini har tomonlama, tizimli va ilmiy asosda o'rganishni nazarda tutadi. Avvalo, tadqiqotning asosiy vazifalaridan biri milliy liboslarning kelib chiqishi va tarixiy shakllanish bosqichlarini aniqlash, ularning rivojlanishiga ta'sir etgan ijtimoiy-iqtisodiy, tabiiy-geografik hamda madaniy omillarni tahlil qilishdan iboratdir. Bu orqali milliy kiyimlarning qadimgi davrlardan boshlab bugungi kungacha bo'lgan evolyutsion yo'li izchil yoritiladi[2].

Keyingi muhim vazifa - milliy liboslarning tarkibiy elementlari, ya'ni mato turlari, ranglar, naqshlar va bezaklarning ramziy hamda estetik mazmunini ilmiy jihatdan asoslab berishdir. Ushbu jihat milliy liboslarni nafaqat moddiy madaniyat obyekti, balki xalqning ma'naviy dunyosi va tafakkur tarzini ifodalovchi muhim manba sifatida o'rganish imkonini beradi[3].

Shuningdek, tadqiqot vazifalari qatoriga milliy liboslarning jamiyat ijtimoiy tuzilmasidagi o'rnini aniqlash ham kiradi. Xususan, turli tarixiy davrlarda kiyim-kechak orqali ijtimoiy tabaqalanish, jinsiy va yoshga oid farqlar, kasbiy belgilar qanday ifodalanganini tahlil qilish muhim ilmiy ahamiyat kasb etadi[5].

Bundan tashqari, maqolaning muhim vazifalaridan yana biri globalizatsiya sharoitida milliy liboslarning o'zgarish tendensiyalarini o'rganishdan iborat. Bu jarayonda an'anaviy kiyim elementlarining zamonaviy moda bilan uyg'unlashuvi, yangi dizayn yondashuvlarining paydo bo'lishi hamda innovatsion texnologiyalar asosida liboslarning qayta talqin qilinishi tahlil etiladi[4].

Maqolada milliy liboslarning ta'lim tizimidagi o'rni va yosh avlod tarbiyasidagi ahamiyatini yoritish ham muhim vazifa sifatida belgilanadi. Bu orqali milliy qadriyatlarni saqlash, madaniy merosni avloddan avlodga yetkazish masalalari ilmiy asosda ko'rib chiqiladi[1].

Yakuniy vazifa sifatida esa milliy liboslarni saqlash, rivojlantirish va ularni zamonaviy jamiyat ehtiyojlariga moslashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish ko'zda tutiladi. Bu esa milliy madaniyatning barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Maqolaning ilmiy yangiligi. Mazkur ilmiy maqolaning yangiligi, avvalo, milliy liboslar evolyutsiyasini kompleks yondashuv asosida - tarixiy, ijtimoiy, madaniy va zamonaviy innovatsion jarayonlar uyg'unligida tahlil etish bilan belgilanadi. An'anaviy tadqiqotlarda milliy kiyimlar ko'proq etnografik yoki tarixiy nuqtai nazardan o'rganilgan bo'lsa, ushbu maqolada ular jamiyat taraqqiyotining dinamik ko'rsatkichi sifatida talqin qilinadi hamda ularning zamonaviy rivojlanish tendensiyalari bilan uzviy bog'liqligi ochib beriladi[2].

Tadqiqotning yana bir ilmiy yangiligi - milliy liboslarning shakl, mazmun va funksional jihatlari ijtimoiy transformatsiyalar bilan bog'liq holda tizimli ravishda tahlil qilinganidadir. Xususan, liboslarning tarixiy bosqichlar davomida o'zgarib borishi, ijtimoiy tabaqalanish, madaniy identitet va estetik qarashlar evolyutsiyasi bilan uzviy aloqada yoritiladi. Bu yondashuv milliy kiyimlarni faqat madaniy meros emas, balki ijtimoiy kommunikatsiya vositasi sifatida ham ko'rsatishga imkon beradi[5].

Bundan tashqari, maqolada globalizatsiya sharoitida milliy liboslarning transformatsiyasi yangi ilmiy nuqtai nazardan tadqiq etiladi. Jumladan, an'anaviy elementlarning zamonaviy moda industriyasiga integratsiyalashuvi, dizayn tafakkuridagi innovatsion o'zgarishlar hamda texnologik yondashuvlarning milliy liboslarni qayta talqin etishdagi o'rni asoslab beriladi. Bu esa milliy kiyimlarning zamonaviy jamiyatdagi funksional va estetik imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi[4].

Milliy liboslarni saqlash va rivojlantirishning strategik yo'nalishlari ishlab chiqilgan bo'lib, ushbu yo'nalishlar tarixiy merosni asrab-avaylash bilan birga, uni zamonaviy talablar asosida yangilash, milliy brendlar yaratish va ularni global madaniy makonga integratsiya qilishdan iborat. Bu esa milliy liboslar rivojini barqaror va tizimli ravishda ta'minlashga xizmat qiladi[1].

Hozirgi kunda milliy liboslar evolyutsiyasini yangi konseptual yondashuv asosida tahlil qilish, ularning tarixiy ildizlari va zamonaviy rivojlanish yo'nalishlarini o'zaro bog'liq holda yoritish muhim ahamiyatga ega.

**Xulosa.** Milliy liboslar har bir xalqning tarixiy taraqqiyoti, madaniy merosi va ijtimoiy hayot tarzining muhim ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Ularning shakllanishi va rivojlanishi jamiyatdagi iqtisodiy, siyosiy va ma'naviy jarayonlar bilan uzviy bog'liq bo'lib, har bir tarixiy davr o'ziga xos estetik va funksional xususiyatlarni liboslarda aks ettirgan[2]. Shu jihatdan milliy kiyimlar nafaqat moddiy madaniyat namunasi, balki xalqning tarixiy xotirasi va milliy o'zligini ifodalovchi muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi.

Tahlillar natijasida aniqlanishicha, milliy liboslar evolyutsiyasi uzluksiz jarayon bo'lib, u an'anaviylik va zamonaviylik uyg'unligida rivojlanadi. Ayniqsa, globalizatsiya sharoitida milliy kiyimlarning o'ziga xos elementlari saqlanib qolgan holda, zamonaviy moda bilan integratsiyalashuvi kuzatilmoqda. Bu jarayon milliy dizaynni boyitish bilan birga, uning xalqaro miqyosda tan olinishi uchun ham keng imkoniyatlar yaratadi[4].

Shu bilan birga, ayrim holatlarda global madaniyat ta'siri ostida milliy liboslarning asl ko'rinishi va ramziy mazmuni yo'qolib borish xavfi ham mavjud. Bu esa milliy merosni asrab-avaylash va uni ilmiy asosda rivojlantirish zaruratini yanada kuchaytiradi[5]. Ayniqsa, yosh avlod orasida milliy qadriyatlarga qiziqishni oshirish, milliy liboslarning tarixiy va madaniy ahamiyatini targ'ib qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

**Yuqoridagi xulosalardan kelib chiqib, quyidagi ilmiy-amaliy takliflarni ilgari surish mumkin:**

Birinchidan, milliy liboslar tarixini chuqur o'rganish va

ularni ilmiy jihatdan tizimlashtirish maqsadida etnografik, tarixiy va madaniy tadqiqotlarni kengaytirish zarur. Bu borada ilmiy ekspeditsiyalar va arxiv materiallaridan samarali foydalanish muhim ahamiyatga ega.

Ikkinchidan, milliy liboslarni zamonaviy moda industriyasiga integratsiya qilish, dizaynerlar va hunarmandlar o‘rtasida hamkorlikni rivojlantirish lozim. Innovatsion texnologiyalar asosida an’anaviy kiyimlarni yangicha talqinda yaratish milliy brendlarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Uchinchidan, ta’lim tizimida milliy liboslar tarixini o‘qitish, yosh avlodda milliy identitet va madaniy merosga hurmat tuyg‘usini shakllantirish muhim vazifalardan biridir. Bu orqali milliy qadriyatlarning uzviyligi ta’minlanadi.

To‘rtinchidan, milliy liboslarni xalqaro miqyosda targ‘ib qilish, turizm va madaniy diplomatiya vositasi sifatida ulardan samarali foydalanish zarur. Bu esa mamlakatning madaniy imijini oshirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, milliy liboslar evolyutsiyasini o‘rganish ularning tarixiy ildizlarini saqlagan holda zamonaviy rivojlanish yo‘llarini belgilash, milliy madaniyatni asrab-avaylash va uni global madaniy makonda munosib namoyon etish uchun muhim ilmiy asos bo‘lib xizmat qiladi.

## References

1. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat - yengilmas kuch. - Toshkent, 2008.
2. Azimova D. O‘zbek xalq kiyimlari tarixi. - Toshkent, 2014.
3. Sodiqova N. O‘zbek milliy liboslari va ularning ramziy ma’nosi. - Toshkent, 2018.
4. Crane D. Fashion and Its Social Agendas. - Chicago: University of Chicago Press, 2000.
5. Eicher J.B. Dress and Ethnicity: Change Across Space and Time. - Oxford, 1995.